
Başvuru Numarası	: 2020 / 541
Toplantı Tarihi / Sayısı	: 20.10.2020 / 138
Karar Numarası	: 2020 / 221
Başvuran	: Y. A (T.C.:...)
Adres	: ...
Muhatap 1	: E. Ş. M.(L. Ü. Emlak Ofisi)
Adres	: ...
Muhatap 2	: E.G.
Adres	: ...

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuran Y. A, İstanbul ili Üsküdar İlçesi ... Mahallesi'nde daire kiralamak istediğini, erkek olduğu için daireyi kiralayamadığını ve cinsiyet temelli ayrımcılığa uğradığını iddia ederek ilgililer hakkında gerekli işlemin yapılmasını talep etmektedir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru 11.06.2020 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru formu ve ekleri üzerinde yapılan ön incelemede, başvurunun esas incelemesinin Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Birimi tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle İstanbul ili Üsküdar ilçesi ... Mahallesi'nde bulunan bir daireyi gezip kiralamak için emlak müşaviri Ş. M. ile iletişim kurduğunu; ancak internet tabanlı mesajlaşma uygulaması üzerinden yapılan görüşmede erkek olması nedeniyle dairenin tarafına kiralanmayacağını bildirdiğini, Kurumun 2019/2118 başvuru numaralı ve 2019/64 sayılı kararına dayanarak ilgililerin cinsiyet temelli ayrımcılık yaptıklarını iddia etmekte ve ilgililer hakkında gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmektedir.

5. 6701 sayılı Kanununun 18'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca 18.06.2020 tarihli yazı ile başvuranın iddialarıyla ilgili olarak muhatap Ş.M.'den yazılı görüş talep edilmiştir. Muhatap görüşünü 09.07.2020 tarihinde e-posta yoluyla iletmiştir. Muhatap yazılı görüşünde gayrimenkul danışmanlarının ev sahibinin kriterlerine uygun kiracı bulmakla mükellef olduğunu, ev sahibinin aile binasına bekar erkekleri istemediğini iddia etmektedir.

6. Muhatap Ş.M.'nin yazılı görüşünde "bekar erkeklere evin kiralanmaması" talimatının ev sahibi tarafından verildiği iddia edildiğinden ev sahibi E.G.'ye 04.08.2020 tarihinde e-posta yoluyla tebliğ yapılmıştır. Muhatap ev sahibi 05.08.2020 tarihinde e-posta yoluyla yazılı görüşünü göndermiştir. Muhatap ev sahibi yazılı görüşünde; daha önce dairesini bekar erkeklere kiraladığında çok sorunlar yaşadığını, bu sebeple dairesini bekarlara kiralamak istemediğini, yurt dışında yaşadığı için kiracılarla çok karşı karşıya geldiğini iddia etmektedir.

7. 6701 sayılı Kanununun 18'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca muhataptan alınan yazılı görüş 07.08.2020 tarihli yazı ile başvurana iletilmiş ve yazılı görüş talep edilmiştir. Başvuran 21.09.2020 tarihinde göndermiş olduğu görüş yazısında özetle emlak müşavirinin "ev sahibinin talimatı bu yönde" şeklinde yaptığı savunmanın emlak müşavirinin sorumluluğunu

ortadan kaldırmak için yeterli olmadığını, ev sahibinin yapmış olduğu açıklamaların ise ikrar niteliğinde olduğunu belirtmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

8. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" kenar başlıklı 10'uncu maddesine göre; *"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...)*

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) Çocuklar, yaşlılar, özürllüer, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." Anayasa'nın "mülkiyet hakkı" kenar başlıklı 35'inci maddesine göreyse; *"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."*

9. 20/4/2016 tarih ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" kenar başlıklı 3'üncü maddesine göre;

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

10. Kanunun "ayrımcılık yasağının kapsamı" kenar başlıklı 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasına göre; *"Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar."* Aynı maddenin 3'üncü fıkrasında ise *"Kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri ve bunlar tarafından yetkilendirilenler, taşınır ve taşınmazları kamuya açık bir şekilde sunarken bu malları edinmek veya kiralamak isteyenler ile bunlar hakkında bilgi almak isteyenler aleyhine, bunların kiralanması, kira akdinin şartlarının belirlenmesi, kira akdinin yenilenmesi veya sona erdirilmesi, satışı ve devri süreçlerinin hiçbirinde ayrımcılık yapamaz."* düzenlemesi yer almaktadır.

11. Kanunun “Tanımlar” başlıklı 2’nci maddesinin (b) bendine göre; “*b) Ayrımcılık talimatı: Bir kişinin kendi nam veya hesabına eylem ve işlemlerde bulunmaya yetkili kıldığı kişilere veya bir kamu görevlisinin diğer kişilere verdiği ayrımcılık yapılmasına yönelik talimatı*”, (d) bendine göre ise; “*Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi*” ifade eder.

12. Kanunun “ayrımcılık türleri” kenar başlıklı 4’üncü maddesinin 1’inci fıkrasında, ayrımcılık türleri “*a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.*” olarak sıralanmıştır.

13. Kanunun 9’uncu maddesinin 1’inci fıkrasının (g) bendinde Kurumun, “*ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmekle görevli olduğu*” düzenlenmiştir.

14. 6701 sayılı Kanunun 25’inci maddesine göre “*(1) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, bu ihlalin etki ve sonuçlarının ağırlığı, failin ekonomik durumu ve çoklu ayrımcılığın ağırlaştırıcı etkisi dikkate alınarak ihlalden sorumlu olan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri hakkında bin Türk lirasından on beş bin Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.*”

15. 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun “Mülkiyet Hakkının İçeriği” başlıklı 683’üncü maddesinin 1’inci fıkrasına göre; “*Bir şeye malik olan kimse, hukuk düzeninin sınırları içinde, o şey üzerinde dilediği gibi kullanma, yararlanma ve tasarrufta bulunma yetkisine sahiptir.*”

16. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun “Simsarlık Sözleşmesi” başlıklı 3’üncü bölümünün 520’inci maddesine göre; “*Simsarlık sözleşmesi, simsarın taraflar arasında bir sözleşme kurulması imkânının hazırlanmasını veya kurulmasına aracılık etmeyi üstlendiği ve bu sözleşmenin kurulması hâlinde ücrete hak kazandığı sözleşmedir.*” 521’inci maddesine göre; “*Simsar, ancak yaptığı faaliyet sonucunda sözleşme kurulursa ücrete hak kazanır.*” Aynı kanunun “kesin hükümsüzlük” kenar başlıklı 27. maddesi ise “*Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür. Sözleşmenin içerdiği hükümlerden bir kısmının hükümsüz olması, diğerlerinin geçerliliğini etkilemez. Ancak, bu hükümler olmaksızın sözleşmenin yapılmayacağı açıkça anlaşılırsa, sözleşmenin tamamı kesin olarak hükümsüz olur.*”

17. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun “İştirak” başlıklı 13’üncü maddesinin 1’inci ve 3’üncü fıkralarına göre; “*Kabahatin işlenişine birden fazla kişinin iştirak etmesi halinde bu kişilerin her biri hakkında, fail olarak idarî para cezası verilir.*” “*Kabahate iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir. Kabahatin işlenişine iştirak eden kişi hakkında, diğerlerinin sorumlu olup olmadığı göz önünde bulundurulmaksızın idarî para cezası verilir.*”

18. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun “İdarî yaptırım kararı verme yetkisi” başlıklı 22’inci maddesinin 1’inci fıkrasına göre; “*Kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye ilgili kanunda açıkça gösterilen idarî kurul, makam veya kamu görevlileri yetkilidir.*”

IV. DEĞERLENDİRME

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden Değerlendirme

19. 20/04/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin 1’inci fıkrasında “*Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*” hükmü bulunmaktadır. Aynı maddenin 2. fıkrasında ise “*İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.*” Dosya üzerinden yapılan incelemede başvuranın karşı tarafa başvuru şartını yerinde getirdiği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan Y.A. tarafından yapılan başvuruya ilişkin ön inceleme neticesinde konunun, Kurumumuzca esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olarak değerlendirilebileceği sonucuna varılmıştır.

b. Esas Yönünden Değerlendirme

20. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)’nin 14. Maddesi’ne göre; “*Bu Sözleşme ’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.*” AİHM kararlarında; ayrımcılık, objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (*Willis, para. 48, Okpisz, para. 33*). Farklı muamelenin objektif ve makul bir nedene dayanması hususu ise AİHM tarafından belirli kriterler çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu durumda, söz konusu meşruluğun varlığı ilk olarak, demokratik bir toplumda geçerli olan ilkeler göz önünde bulundurularak söz konusu tedbirin amacı ile etkileri arasındaki ilişki bağlamında değerlendirilmelidir. Sözleşme’de belirtilen bir hakkın kullanılmasının ardındaki muamele farklılığının sadece meşru bir amaca yönelik olması tek başına yeterli değildir. 14. madde gerçekleştirilmek istenen amaç ile kullanılan araçlar arasında makul bir ölçülülük ilişkisi bulunmadığı takdirde de aynı şekilde ihlal edilmektedir (*Belçika’da Eğitim Dili Davası, para. 10*)

21. AİHM’ye göre “benzer durumlardaki kişilerin gördükleri muamelede, belirlenebilir bir özelliğe dayalı bir farklılık varsa doğrudan ayrımcılıktan söz edilebilir (*Carson ve diğerleri, para. 61*). Bir bireyin farklı muameleye tabi olması odağında gelişen doğrudan ayrımcılığın temelinde istenmeyen bir muamele vardır.

22. Anayasa Mahkemesine göre, ayrımcılık yasağı ilkesi, din, siyasi görüş, cinsel ve cinsiyet kimliği gibi bir bireyin kişiliğinin unsurları olan ve kişisel tercihler temeline dayanarak veya cinsiyet, ırk, engellilik ve yaş gibi hiçbir şekilde tercih yapılamayacak kişisel özellikler temeline dayanarak fırsatlar sunulmasını ya da fırsatlardan mahrumiyetin reddini içerir.

23. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununda yer alan doğrudan ayrımcılık, “*bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden*

karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi” ifade etmektedir.

24. 6701 sayılı Kanunun “ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5’inci maddesinin 1’inci fıkrasında ise bu farklı muamelelerle hangi alanlarda karşılaşılacağı düzenlenmektedir. Söz konusu fıkra “Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar” hükmü yer almaktadır.

25. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu, 27 Haziran 2018 tarih ve 2018/69 sayılı kararında ev kiralamaya çalıştığı dönemde medeni hali nedeniyle ayrımcılığa uğradığı iddiasına ilişkin olarak “emlakçı ve ev sahibi her ne kadar emlakçının kendisine verilen talimatı yerine getirdiğini ifade etse de 6701 Sayılı Kanun kapsamında ayrımcılık talimatını uygulamanın da yasak olduğundan” bahisle ayrımcılık yasağının iştirakken ihlal edildiğine karar vermiştir (27 Haziran 2018 tarih ve 2018/69 sayılı K. E. Ü. Kararı para.36).

26. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu, 19 Kasım 2019 tarih ve 2019/64 sayılı kararında “... emlakçı ve ev sahibi her ne kadar emlakçının kendisine verilen talimatı yerine getirdiğini ifade etseler de... 6701 sayılı Kanun kapsamında ayrımcılık talimatını uygulamak da yasaktır. Bu çerçevede yalnızca İ.T.’nin kendisine verilen talimatı uyguladığı gerekçesini öne sürmesi ayrımcılık talimatının uygulandığı tespitini değiştirmemektedir.” ifadelerine yer vererek ayrımcılık yasağının iştirakken ihlal edildiğine karar vermiştir (19 Kasım 2019 tarih ve 2019/64 sayılı M. K. Kararı Para.37)

27. Somut olayda başvuran, ev kiralama konusunda cinsiyeti nedeniyle ayrımcılığa maruz kaldığını iddia etmektedir. Emlak müşaviri ve başvuran arasında söz konusu evin kiralanmasında cinsiyet ve medeni hal üzerinden gerçekleşen diyaloglar ve somut olayın niteliği, başvuranın iddialarının cinsiyetinden kaynaklandığını göstermektedir. Ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediği değerlendirilirken muhataplar açısından yapılacak değerlendirmeler olayların özelliklerine göre farklılaşmaktadır. Kiralanmak istenen evin internet sitesindeki ilanına bakıldığında "bayana ve aileye" uygundur ibaresi görülmektedir. Bu ilan metinden bekar kadınların evi kiralama konusunda sorun yaşamadıkları dolayısıyla ev sahibinin medeni hal temelinde değil, cinsiyet temelinde bir ön yargısının olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca ev sahibinin yapmış olduğu savunma ve emlak müşavirinin yapmış olduğu "ev sahibi aile binasına bekar beyefendiler istemiyor" şeklindeki savunma da ev sahibinin bekar kadınların aile binasına uygun ancak bekar erkeklerin uygun olmadığı yönündeki ön yargısını ispatlamaktadır.

28. Ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğini değerlendirmek için öncelikle ayrımcılığa neden olduğu iddia edilen işlemin, eylemin ya da eylemsizliğin amacı ile sonucu arasındaki ilişkiye bakmak gerekmektedir. AİHM’ye göre, bir muameledeki farklılık, “objektif

ve makul bir gerekçeye sahip değilse” ya da “meşru bir amaç” izlenmemişse ayrımcılık söz konusudur (*Abdulaziz, Cabales and Balkandali, para. 72*).

29. Doğrudan ayrımcılık bir kişi ya da grubun yasaklanan ayrımcılık temellerine dayalı olarak daha az lehinde ya da onlara zarar verici muamele olduğunda gerçekleşmektedir. Somut olayda başvuran ev kiralamak istediğini; ancak başka bir gerekçe gösterilmeksizin bekar erkek olduğu gerekçesiyle evin kendisine kiralanmadığını iddia etmektedir. Ev sahibi ise daha önce bekar erkek kiracılarla sorun yaşadığı için daireyi bekar erkeğe kiralamak istemediğini belirtmektedir. Söz konusu daire kiralık ilanına “bayana ve aileye uygundur” şeklinde konulmuştur. Ev sahibinin bu açıklamalarından daha önce kiracılarla kötü deneyimler yaşadığı, bekar erkeklere karşı ev kiralama noktasında ön yargısının olduğu anlaşılmaktadır. Ancak ev sahibinin yaşadığı kötü deneyimler neticesinde evini kiralayan tüm bekar erkeklerle sorun yaşayacağı, buna karşılık bekar kadınların bekar erkeklerden daha fazla sorumluluk sahibi olacağı ve aile binasına daha uygun olacağı kanaatine varmak varsayımdan öte bir gerçeklik taşımamaktadır. Dolayısıyla objektif bir temelden yoksun olan böylesi bir varsayımdan hareketle erkek olmasından dolayı evin başvurana verilmemesiyle elde edilmek istenen amacın meşruluğundan söz etmek mümkün değildir.

30. 6701 sayılı Kanun kapsamında “bir kişinin kendi nam veya hesabına eylem ve işlemlerde bulunmaya yetkili kıldığı kişilere veya bir kamu görevlisinin diğer kişilere verdiği ayrımcılık yapılmasına yönelik talimatı” olarak tanımlanan ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama mezkûr Kanun’un 4’üncü maddesinde yer alan ayrımcılık türleri arasında sayılmaktadır. Her ne kadar Türk Medeni Kanunu’nun 683’üncü maddesinde bir şeye malik olan kimsenin o şey üzerinde dilediği gibi kullanma, yararlanma ve tasarrufta bulunma yetkisine sahip olduğu hükme bağlanmış olsa da söz konusu hükümde bu yetkinin sınırsız olmadığı da düzenlenmiştir. Bu yetkinin hukuk düzeninin sınırları içinde kullanılabileceği de aynı hükümde belirtilmiştir. Ayrıca Anayasa’nın 35’inci maddesi gereği “Mülkiyet hakkının kullanılmasında toplum yararına aykırı olamaz.” 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 3’üncü maddesinde “cinsiyet” de ayrımcılık temelleri arasında yer almakta ve ayrımcılık bu hükümle yasaklanmaktadır. Türkiye’nin de taraf olduğu birçok insan hakları sözleşmesinde ayrımcılık yasaklanmaktadır. Dolayısıyla ayrımcılık yalnızca ulusal hukukun değil, aynı zamanda uluslararası insan hakları hukukunun da temelinde yer almaktadır (27 Haziran 2018 tarih ve 2018/69 sayılı kararı para. 36). Bu nedenle maliki olduğu evin üzerindeki yetkisini hukuk düzeninin sınırları içinde kullanmış olduğundan söz edilemeyen ev sahibi E.G.’nin ayrımcılık yasağını ihlal ettiği tespit edilmiştir.

31. Emlakçılar simsarlık sözleşmelerine göre faaliyet yürüten ve yaptıkları faaliyetler sonucunda sözleşme kurulduğu takdirde ücrete hak kazanan aracılar. Borçlar Kanunu’nun 27’nci maddesine göre “Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür.” Bu hüküm gereğinde ev sahibin emlak müşaviri ile ayrımcılık talimatı içeren sözleşme yapması 6701 sayılı Kanun’un emredici hükümlerine aykırıdır. Somut olayda emlak müşaviri kendisinin ev sahibinin verilen talimatı yerine getirdiğini ifade etse de yukarıda da belirtildiği üzere 6701 sayılı Kanun kapsamında ayrımcılık talimatını uygulamak da yasaktır. Bu çerçevede emlakçının ev sahibinin kriterlerine uygun kiracı bulduğunu ve ev sahibinin aile binasına bekar

erkek istemediğini söylemesi, ayrımcılık talimatı aldığını ve bunu da uyguladığını göstermektedir. Başvurana bekâr erkek olduğu için ev kiralanmaması olayı, ev sahibinin talimat vermesi ve emlakçının bu talimatı uygulaması sonucu gerçekleşmiştir. Bu nedenle emlak müşaviri Ş.M.'nin ayrımcılık yasağını ihlal ettiği tespit edilmiştir. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "İştirak" başlıklı 13'üncü maddesinin 1'inci ve 3'üncü fıkralarında da somut olayda gerçekleşen duruma vurgu yapılmakta ve kabahatin işlenişine birden fazla kişinin iştirak etmesi halinde bu kişilerin her biri hakkında, fail olarak idarî para cezası verileceği belirtilmektedir.

V. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvuranın, cinsiyet temelinde ayrımcılığa uğradığı iddiası bakımından, ev sahibi E.G. ve emlakçı Ş.M. tarafından AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILDIĞINA,

2. Ev sahibi E.G. hakkında 5.000,00-TL; Emlakçı Ş. M. hakkında 3.000,00-TL İDARİ PARA CEZASI UYGULANMASINA,

3. Kararın taraflara TEBLİĞİNE,

4. Kararın KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

5. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç 15 gün içerisinde Ankara Sulh Ceza Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,

20.10.2020 tarihinde, Harun MERTOĞLU'nun karşı oyuyla, OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

Süleyman ARSLAN
Başkan

Mesut KINALI
İkinci Başkan

Can ESEN
Üye

Cemil KILIÇ
Üye

Dilek ERTÜRK
Üye

Halil KALABALIK
Üye

Harun MERTOĞLU
Üye

Mehmet ALTUNTAŞ
Üye

Mehmet Emin GENÇ
Üye

Saffet BALIN
Üye

KARŞI OY GEREKÇESİ

Kuruma yapılacak başvurular ile inceleme usulleri de Kanunda ayrıntılı düzenlenmiştir. İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir.

Kanunda ayrımcılığın konusu, “hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanma” olarak belirlenmiştir. Bu sebeple Anayasada belirtilen hak veya hürriyetlerden hangisinin veya hangilerinin yararlanılmasına engel olduğu öncelikle ortaya konmalıdır.

Hak ve hürriyetlerden yararlanmada mağdura yapılan ayrımcılık cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerinden en az birine dayanmalıdır.

Başvuran Y.A., İstanbul ili Üsküdar İlçesi ... Mahallesi'nde daire kiralamak istediğini, erkek olduğu için daireyi kiralayamadığını ve cinsiyet temelli ayrımcılığa uğradığını iddia ederek ilgililer hakkında gerekli işlemin yapılmasını talep etmektedir.

Müzekkere “ayrımcılık yasağının ihlal edildiği” yönündedir.

Esas Yönünden;

Her ne kadar cinsiyet temelinde ayrımcılık yasağı ihlal edildiği sonucuna ulaşıldı ise de hangi hakkın ihlal edildiği anlaşılamamıştır.

Usul Yönünden ise başvuru şartlarının hiçbiri mevcut olmamasına rağmen inceleme yapılmıştır.

Elektronik ortamda inceleme yapılması mevzuata uygun değildir.

Çoğunluk görüşüne katılıyorum.

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi